

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на околната среда и водите

Басейнова дирекция
Дунавски район с център Плевен

ПРОЕКТ НА
ПЛАН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РЕЧНИТЕ БАСЕЙНИ
в Дунавски район за басейново управление
2016-2021г

инж.Румелия Петрова
Началник отдел “Планове за управление“
31.03.2016г., гр.София

Съдържание на презентацията

1. Въведение

2. ПУРБ 2016-2021

- Структура и съдържание
- Характеризиране на РБУ
- Мониторинг и оценка на състоянието
- ПУРБ – хранителна и питейна индустрия
- Програма от мерки в ДРБУ

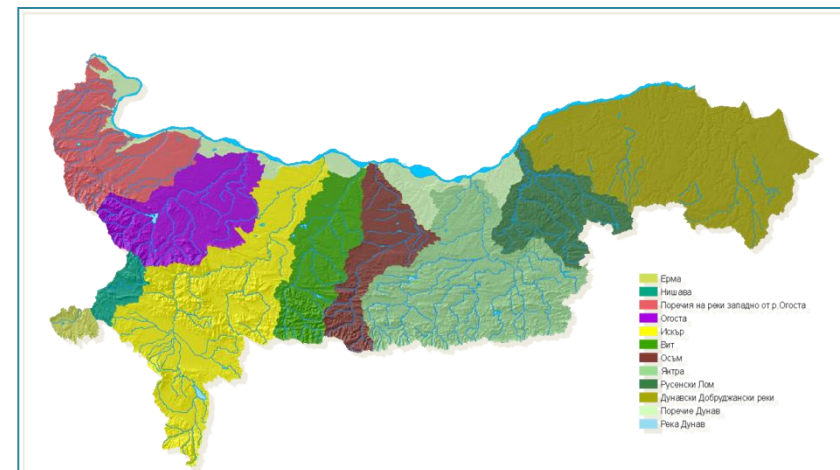
➤ Следващи стъпки

Териториален обхват

Дунавски район за басейново управление обхваща:

- Българската територия от международния басейн на р. Дунав, което включва водосборните басейни на реките: *Ерма; Нишава, реките на запад от р. Огоста, Огоста, Искър, Вит, Осъм, Янтра, Русенски Лом, Дунавски Добруджански реки*
- Територия от **47 235 км² = 42,5%** от територията на страната
- **126 общини** (някои от тях – частично) в **18 области**
- **44%** от населението на България

Цикъл на планиране

- **Първият ПУРБ** в Дунавски район за басейново управление (ДРБУ) влезе в сила в началото на 2010г. и **обхваща периода до 2015г.**
- Съгласно изискванията на член 14 от РДВ и чл. 159, ал. 1 от ЗВ, **ПУРБ се преразглежда и актуализира на всеки шест години**
- **Основните етапи** на актуализацията са регламентирани от Законодателството и се извършват съгласно **работна програма, публикувана през декември 2012г.**
- **Консултации със заинтересованите страни** на всеки етап
- **Съдържанието** на плана е регламентирано в Закона за водите
- **Структурата** на ПУРБ е съгласувана на национално ниво (между всички Басейнови дирекции)

Структура на ПУРБ

- **256 бр.** повърхностни водни тела (166 бр. в ПУРБ 2010)
 - **7 типа** за категория река ; **8 типа** за категория езеро
 - **средна дължина** на повърхностни ВТ – **19,8 км** (49,5 км в ПУРБ 2010)
- **50 бр.** подземни водни тела (ПВТ); **няма промяна** спрямо първия ПУРБ
- Определена е връзката «**Движещи сили – Натиск – Състояние – Въздействие**»; отчетени антропогенни и природни движещи сили , оказващи влияние върху водите
- Използвани са **резултати от модели** за оценка на натиска и тенденциите в изменението на въздействието
- **Анализирани източници на натиск** върху водите
 - Точкови източници (БОВ, промишлени ОВ; КР)
 - Дифузни източници – **9 вида** източници (4 вида в ПУРБ 2010)
 - Хидроморфологичен натиск – **5 вида** източници (1 вид в ПУРБ 2010)
 - Анализирани **нови видове натиск** – инвазивни видове, климатични изменения

➤ **Зони за защита (ЗЗ) на водите:**

- **ЗЗ от Natura 2000 – 100 бр.** за местообитания **52 бр.** за птици
- **Защитени територии по ЗЗТ - 164 бр.** (не са определяни в ПУРБ 2010)
- зони за опазване на **стопански ценни видове риби - 39 бр.** (не са определяни в ПУРБ 2010)
- **ЗЗ на води за къпане – 1 бр.**
- **ЗЗ на води за пиене - обособени в самостоятелни водни тела: 72 бр.**
повърхностни ВТ; всички **50 бр.подземни ВТ**

➤ **Икономически анализ на водоползването**

- Изготвен на база статистически данни от НСИ; същата методология, както в ПУРБ 2010
- Определени значими водоползватели – домакинства; индустрия – преработваща промишленост
- Разработена **методология за определянето на разходите** за околна среда и ресурсните разходи – с цел адекватно отчитане приноса на отделните ползватели към възстановяването на разходите

Повърхностни води

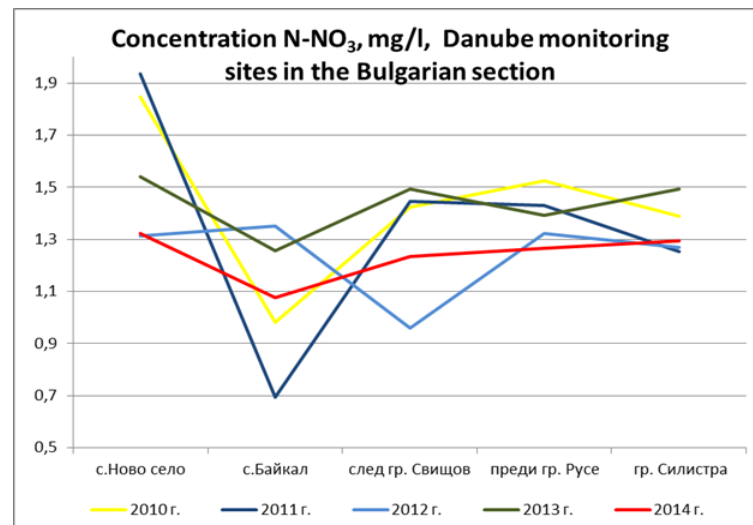
- Приложена нова класификационна система и методика за оценка на екологичното състояние на повърхностните води
- В **добро екологично** състояние **44,14%** от ВТ (48,79 в ПУРБ 2010); в неизвестно екологично състояние **19,92%** (0,6 % в ПУРБ 2010)
- В **добро химично** състояние **60,54 %** от ВТ (96,98% в ПУРБ 2010); в неизвестно химично състояние - **37,1%** (0,6% в ПУРБ 2010)
- Големият процент ВТ неизвестно състояние се дължи основно на **променените системи за оценка** на състоянието и методика за определяне на **ниво на достоверност** на оценката

Подземни води

- **Подобрена методология** за оценка на състоянието; **повишена е достоверността** на оценката (*подобрени подходи и повече данни*)
- В **добро химично състояние - 56%** от ПВТ (64 % в ПУРБ 2010)
- В **добро количествено състояние – 100%** / всички ПВТ (14% в ПУРБ 2010)
- Основните причини за увеличения брой ПВТ оценени в лошо химично състояние към 2015г. са: по-задълбочената оценка на състоянието и повишената достоверност на оценката

Качество на водите – общи констатации и изводи

- За периода 2010-2012 емисиите на общ азот и общ фосфор като цяло за Дунавски РБУ са намалели (В голяма степен отражение има намаляването на интензивността на земеделието и на населението в малките населени места без канализация и ПСОВ)
- Не се наблюдава съществено намаляване на емисии общ азот от точкови източници - основно поради закъснението в изграждане на канализационни системи (вкл. ГПСОВ) на агломерации над 2000 е.ж. Не е приключило изграждането за всички агломерации > 10000е.ж
- Въпреки по-строгите критерии за оценката на химичното състояние на подземните водни тела, като цяло се констатира подобрене спрямо ПУРБ 2010 - Налице е положителен ефект по отношение на замърсяване с нитрати; хром, желязо, манган

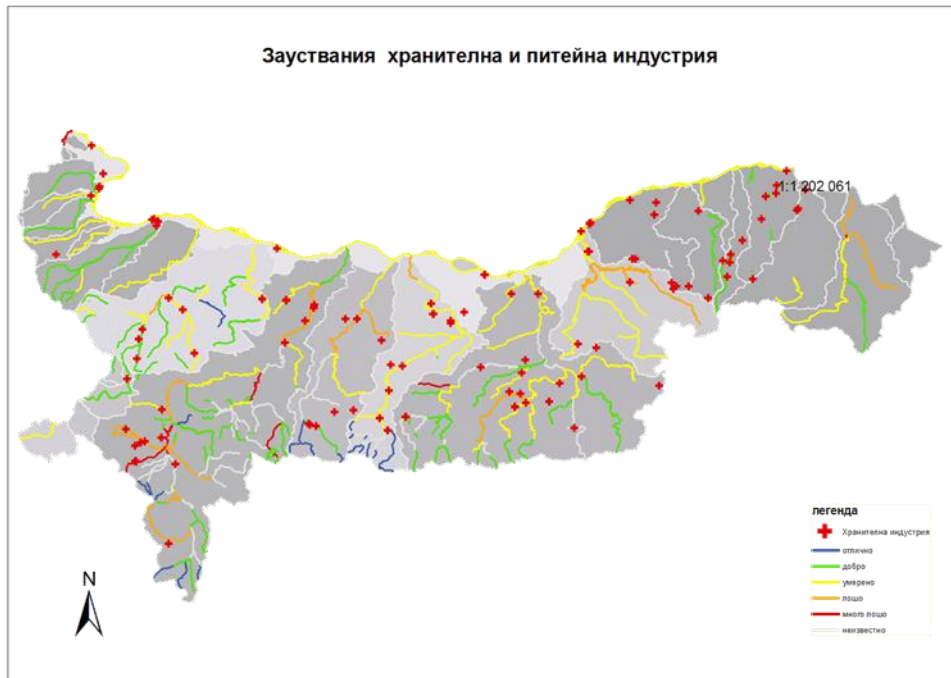
Количествено състояние на водните тела

- Не е извършвана оценка на количественото състояние на повърхностните водни тела.
- Натискът от водоземане от повърхностни **води не е значим на ниво РБУ**, но на ниво водно тяло се констатира значимо нарушение на оттока в отделни участъци (след водоземане за деривационни ВЕЦ)
- В ПУРБ всички подземни водни тела са оценени в **добро количествено състояние** – налице е подобрене спрямо 2010 (14% от ПВТ в ПУРБ 2010 в лошо количествено състояние)
- Стойностите на експлоатационния воден индекс **WEI+**, определящ натиска от водоземане върху наличните пресни ресурси са **под 10%** за целия период 2003-2013
- За недопускане влошаването на количественото състояние на ПВТ, ежемесечно се определят свободни водни количества, базирани на естествените ресурси на ПВТ и разрешителни се издават съобразно тези количества

Водоземане от повърхностни води за 2014 по източници (общо 15888,35 млн. м3)

Натиск от дейностите в хранителна и питейна промишленост

- Отпадъчните води се характеризират с високи концентрации на неразтворени вещества, съдържание на животински и растителни мазнини, азот; фосфати, оцветители, разтворители нефтопродукти, феноли, сулфиди и др.

- Натиск върху качеството на водите – чрез заустване на отпадъчни води
- Потенциално въздействие – замърсяване с органични вещества

Разпределение на емитерите на Промислени отпадъчни води с Разрешително по Закона за водите в БДУВДР, %

Натиск от дейностите в хранителна и питейна промишленост

- Биоразградими са ОВ от преработка на мляко, производство и бутилиране на безалкохолни напитки; производство на продукция от плодове и зеленчуци, картоф; малц, бира, алкохол и алкохолни напитки; месна и рибна промишленост
- В разрешителното за заустване се определят емисионни ограничения за характерни замърсители/показатели на отпадъчните води по потоци;
- Когато товарът на замърсяването е над 4000 е. ж. и те се заустват в чувствителни зони (без да преминават през ГПСОВ) се определят и емисионни норми за общ азот и общ фосфор

Точкови източници - хранителна индустрия с разрешителни по ЗВ

	Искър	Ерма	Нишава	Огоста	Западно от Огоста	Вит	Осьм	Янтра	Русенск и Лом	Добруджански реки	Дунав	Общо
Хранително-вкусова пром.	20	–	1	8	4	8	10	16	6	18	25	116
Произв.растителни масла и биодизел	5	–	–	1	–	1	1	2	–	1	1	12

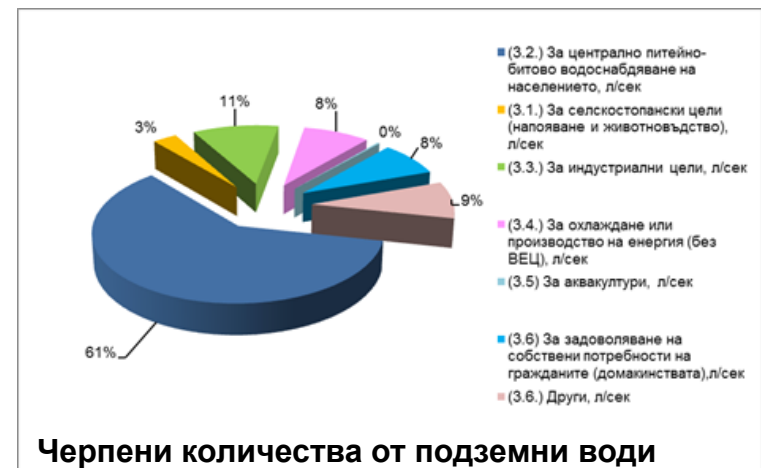
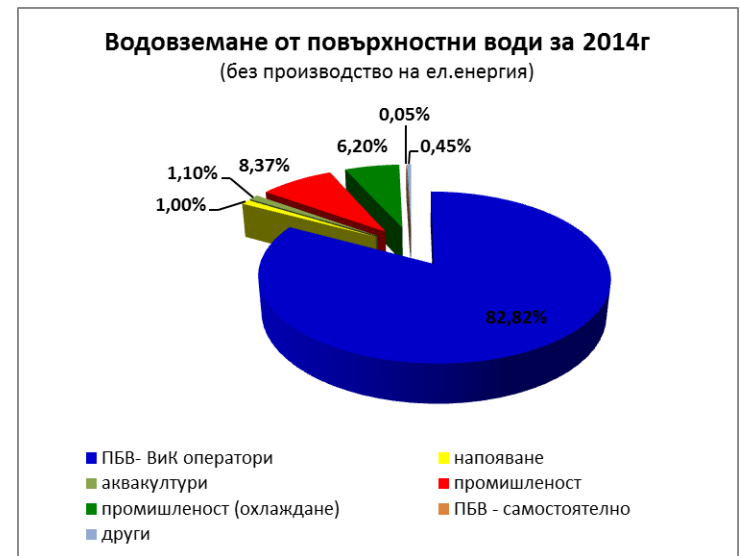
Натиск от дейностите в хранителна и питейна промишленост

- Натоварването с отпадъчни води от хранителната и питейна промишленост се отразява основно върху **екологичното състояние** на повърхностните водни тела

ВТ с най-голямо натоварване от хранителна индустрия в основните поречия				
Поречие	код на ВТ	Описание на ВТ	еколог.	химично
Дунав	BG1DU000R001	р. Дунав от границата при Ново село до границата при Силистра	3	U
Дунавски добр. реки	BG1DJ900R1008	р. Хърсовска и р. Ружичка	3	2
Искър	BG1IS135R1426	р. Искър от вливане на р. Владайска до вливане на р. Батулийска при Реброво	5	3
Ерма	BG1ER100R001	р. Ерма с притоци Лишковица и Ябланица до държавна граница	3	U
Огоста	BG1OG307R1213	р. Огоста след язовир Огоста до вливане на р. Ботуня при Бойчиновци	4	2
Осъм	BG1OS700R1001	р. Осъм от вливане на реките Черни Осъм и Бели Осъм при Троян до вливане на р. Берница при Александрово, вкл. притоците - Команска, Суха, Дрипля и Берница	3	2
Вит	BG1VT789R1005	р. Вит от вливане на реките Черни Вит и Бели Вит при Тетевен до вливане на р. Калник при Пещерна	U	U
Зап.Огоста	BG1WO600R1012	р. Лом от вливане на р. Нечинска бара до устие	3	2
Русенски Лом	BG1RL900R1012	р. Бели Лом след язовир Бели Лом до вливане на р. Долапдере при Писанец, вкл. приток р. Наловска	4	2
Янтра	BG1YN400R1003	р. Росица от вливане на р. Видима до язовир Александър Стамболийски, вкл. приток р. Чупарата	3	2

Натиск от дейностите в хранителна и питейна промишленост

- Натиск върху количеството – водовземане за промишлени и питейни цели (собствено ПБВ)
- При икономическия анализ на водоползването, Преработващата промишленост е определена като „**особено значим водоползвател**“, т.е. отговаря едновременно на критериите:
 - Използване на >10% от осредненото количество използвана вода в Дунавски РБУ
 - Използване на поне 1 % повече вода спрямо процента за същия водоползвател на национално ниво
- Индустрията не оказва значим натиск върху количеството на водите в Дунавски РБУ, но трябва да се регулира водовземането в конкретните водни тела (разрешителен режим)

Основни изводи за сектор индустрия:

- По отношение на използваните води секторът на индустрията е втори в структурата на водопотреблението след домакинствата;
- Индустрията се нарежда на трето място по дял в иззетата вода след ВиК и Напоителни системи. Количествата иззета вода за охлаждане имат преобладаващ, но намаляващ дял. Като цяло се наблюдава намаление на количествата иззетата вода за сектора.
- Индустириалният сектор има важно значение за икономиката на Дунавския РБУ. За периода 2008-2013 г. той представлява около една четвърт от създадената в рамките на района Брутна добавена стойност (БДС).
- По отношение на прогнозите за бъдещо потребление на вода за сектора - анализът показва тенденция на намаляване количеството на използваната вода за единица БДС, поради намаляване на водоемкостта в индустрията в резултат от разработването и прилагането на по-съвременни технологии.
- Оценката на тенденциите в развитието сочат нарастване с минимален размер на средния дял на отведените отпадъчни води в сектор индустрия, както и на средния дял на пречистените отпадъчни води за сектора.

Оценка на степента на възстановяване на разходите за водна услуга: „Собствено водоснабдяване в индустрията”, 2008-2012 г.

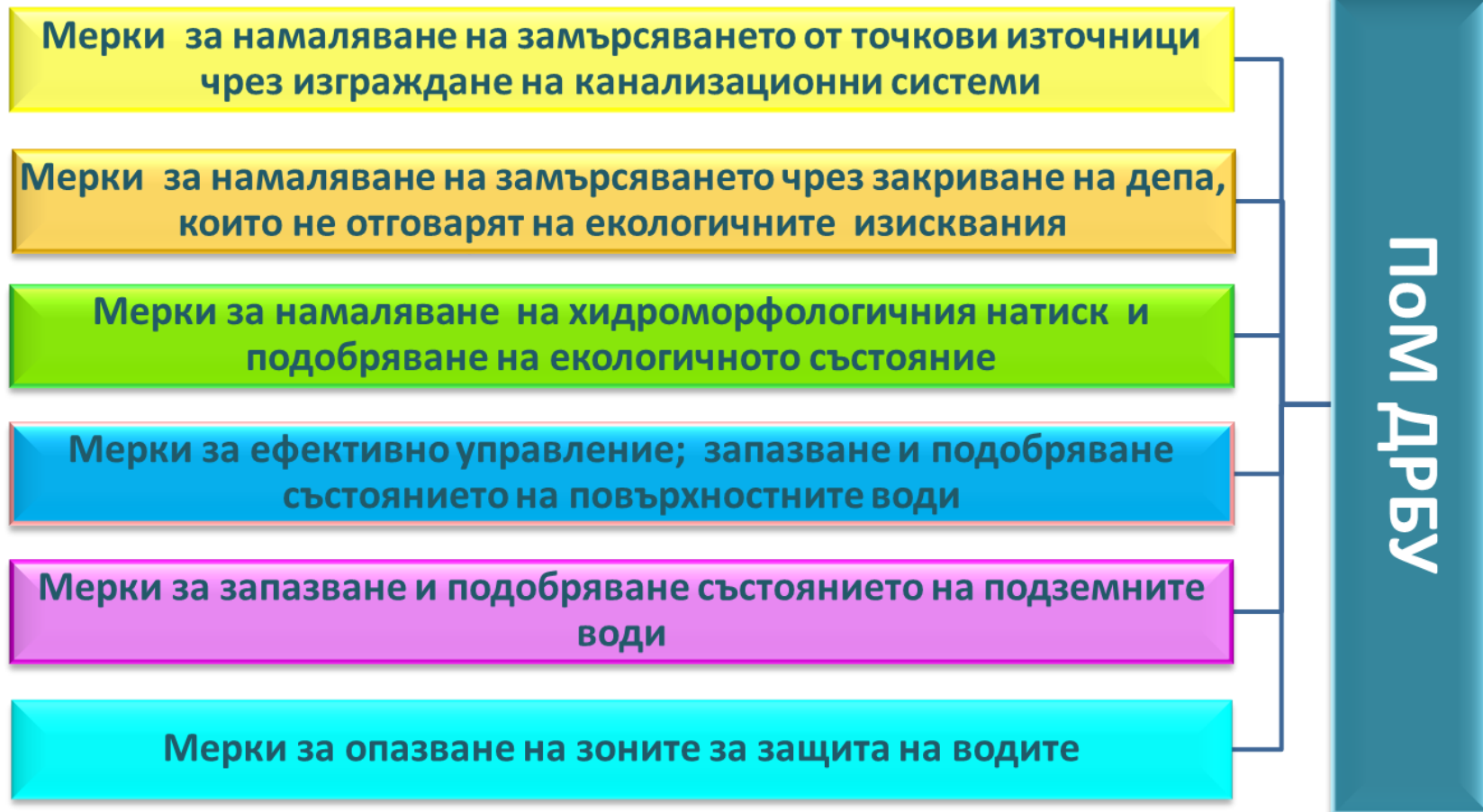
	2008 г.	2009 г.	2010 г.	2011 г.	2012 г.
Приходи, хил.лв	275	289	316	210	1 023
Финансови разходи, хил. лв.	9 510	10 252	11 475	7 962	7 156
Оперативни разходи и разходи за поддръжка, хил. лв.	9 420	10 189	11 414	7 901	7 006
Капиталови разходи, хил. лв.	58	45	44	35	30
Административни разходи, хил. лв.	31	17	17	26	119
Разходи за околна среда, хил. лв.	н.п.	н.п.	н.п.	н.п.	н.п.
Ресурсни разходи, хил. лв.	0	0	0	0	0
Възстановяване на разходите - Вариант 1 (Приходи / Финансови разходи * 100)	2,9%	2,8%	2,8%	2,6%	14,3%
Възстановяване на разходите - Вариант 2 (Приходи / (Финансови разходи + Ресурсни разходи) * 100)	2,9%	2,8%	2,8%	2,6%	14,3%

Основни видове мерки в ПУРБ на Дунавски РБУ (1)

- Планираните мерки са **насочени към значимите източници на натиск**, респ. констатираните значими проблеми при управление на водите в ДРБУ
- Мерките са избрани **от единен каталог от мерки, разработен на национално ниво** (вкл. индикативните цени, прилагащ орган, потенциални източници на финансиране)
- Актуализираният списък с мерки за ДРБУ съдържа **180 мерки**, включващи:
 - **регулаторни режими**, свързани с водовземане и ползване на водите
 - **превантивни дейности** за запазване и подобряване на доброто състояние на повърхностните и подземните води, и зоните за тяхната защита;
 - дейности, свързани с **подобряване на мониторинга** на водните тела и зоните за тяхната защита;
 - дейности, свързани с **подобряване на методологичната осигуреност**
- Мерките са конкретизирани по водни тела, при което общият брой уникални мерки (за всички ВТ и ЗЗ) е **2 896 бр.**

Основни видове мерки в ПУРБ на Дунавски РБУ (2)

- Мерките в ПУРБ на Дунавски РБУ са организирани в 6 програми:

Мерки имащи отношение към хранителната и питейната индустрия (1)

Код	Име на мярката
K1	Въвеждане на изискване, кандидатите за издаване на разрешително за заустване на отпадъчни води в повърхностно водно тяло да предоставят протокол от актуално изследване на физикохимичните показатели на водоприемника, определени в Наредба Н-4 а характеризирание на повърхностните води
K6	Въвеждане на такси за замърсяване от отпадъчни води от промишлеността с отчитане на броя на приоритетно опасните, приоритетните и специфичните вещества
K20	Забрана за внос, въвеждане и пускане на пазара или употребата на нерегистрирани торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества или хранителни субстрати
K23	Забрана за въвеждането в експлоатация на обекти, формиращи отпадъчни води и осъществяването на дейности без приети по установения ред пречиствателни съоръжения, освен в случаите, когато не са необходими
K139	Преразглеждане на програмата за собствен мониторинг на титуляри на разрешителни при констатирано влошаване на състоянието на водното тяло или при повишаване концентрации на замърсители
K140	Преразглеждане на издадените разрешителни с цел постигане на целите за водното тяло
K141	Преразглеждане на комплексно разрешително и промяна на емисионните ограничения за достигане/запазване на доброто състояние на водното тяло

Мерки имащи отношение към хранителната и питейната индустрия (2)

Код	Име на мярката
K17	Забрана за складиране на пестициди, депониране и третиране на отпадъци в крайбрежните заливаеми ивици и принадлежащите земи на водохранилищата
K24	Забрана за депониране на приоритетни вещества, както и други дейности върху повърхността и в подземния воден обект, които могат да доведат до непряко отвеждане на приоритетни вещества в подземните води
K56	Забрана на миенето и обслужването на транспортни средства и техника в крайбрежните заливаеми ивици и принадлежащите земи на водохранилищата
K100	Контрол на количеството и качеството на производствените отпадъчни води, зауствани в канализационните системи на населените места
K106	Намаляване на водовземането чрез въвеждане на водо-спестяващи технологии и оборотни цикли
K154	Провеждане на проучвателен мониторинг за установяване на въздействието на(тип натиск)
K16	Ежемесечно съставяне на баланс "разполагаеми ресурси-разрешено черпене"

Мерки имащи отношение към хранителната и питейната индустрия (3)

Код	Име на мярката
K19	Забрана за включване на нови потребители, заустващи отпадъчни води, към канализационните системи на населените места, селищните и курортните образувания в случаите, когато не може да се осигури отвеждането и/или пречистването им
K39	Забрана за използването на речните легла като депа за отпадъци, земни и скални маси
K41	Забрана за изхвърлянето на отпадъци в крайбрежните заливаеми ивици и принадлежащите земи на водохранилищата
K61	Закриване и рекултивация на депа за производствени отпадъци
K76	Изграждане на ПСОВ за производствени отпадъчни води
K105	Модернизация на производствена ПСОВ
K128	Повишаване на степента на възстановяване на разходите за водни услуги в индустрията

Следващи стъпки

- Проектът на ПУРБ 2016-2021г е на разположение на заинтересованите страни за обсъждане за срок от 6 месеца – **до 01.06.2016г.**
- Сключен е договор за изготвяне на екологична оценка на проекта на ПУРБ
- В процеса на консултации със заинтересованите страни проектът на ПУРБ ще бъде представен на различни държавни ведомства, имащи отношение към прилагането му
- След приключване на консултациите ще бъде изготвен финален вариант на ПУРБ на база получените становища, мнения и предложения и резултатите от ЕО
- ПУРБ 2010-2016 подлежи на приемане от Министерски съвет по предложение на Министъра на ОСВ (чл.160 от ЗВ)
- До края на 2016 г. актуализираният ПУРБ трябва да бъде докладван на ЕК чрез европейската информационна система за водите (WISE)

БЛАГОДАРЯ ВИ ЗА ВНИМАНИЕТО !

за допълнителна информация : www.bd-dunav.org

Раздел „Управление на водите“/“План за управление на речния басейн“